

Ansvarsområde: Sönnarslövsgården

Sönnarslövsgården är ett HVB-hem med tio platser plus en akutplats. Verksamheten, som startade 1990, är till för kvinnor och män som deltar i ett metadonprogram. Sönnarslövsgården ligger i Östra Sönnarslöv, 2 mil söder om Kristianstad och 4 km från Kristianstad Airport. Sönnarslövsgården har ett samarbete med samtliga metadonprogram i Sverige. Sönnarslövsgården tar emot kvinnor och män med olika vårdbehov, även HIV-positiva och aidsdiagnostiserade. Sönnarslövsgården bedriver heldygnsvård.

Honnörsord är professionalitet och omtanke. Med detta menas att inom ramen för överenskommet uppdrag och frivillig behandling med metadon, skapa förutsättning för social- och personlighetsmässig mognad vilket hjälper klienten till ett drogfritt och människovärdigt liv. I det dagliga mötet med klienten upmuntras denne att välja bättre beteenden än man gör som missbrukare och för att klienten ska erkänna konsekvenserna av sitt missbruk. Vi eftersträvar ett skonande förhållningsätt gentemot klienterna; att ha överseende, ha tid att vänta och att stödja konstruktiva val.

I ansvarsområdet ingår:

1. Placeringsorsaker
2. Placering
3. Väntelista
4. Mottagande av ny klient
5. Planeringsmöte
6. Måndagsmöte
7. Fredagsmöte
8. Drogfrihet
9. Våld
10. Smittskydd
11. Privatliv
12. Städning
13. Ledighet
14. Avslutningsfas
15. Ledighet
16. Metadon och övrig medicinering
17. Övervakade urinprov
18. Stödsamtal
19. Aktiviteter och resor
20. Återfallsprevention
21. Föräldraansvar
22. Parrelationer
23. Uppföljnings och- avslutningssamtal
24. Skriftlig rapport vid utskrivning
25. ADL-träning
26. Arbetsträning
27. Stöd till extern sysselsättning
28. Fobiträning
29. Bedömning av psykiskt tillstånd
30. Extern psykoterapi
31. Anhörigbesök
32. Anskaffning av eget boende
33. Husdjur

1. Placeringsorsaker

Inställning av metadon Klienten påbörjar sin metadoninställning på Sönnarslövsgården eller är under inställning.

Sidomisbruk Placering på Sönnarslövsgården för att inte riskera sin plats i metadonprogrammet.

Omvårdnad Gäller t.ex. HIV-positiv klient eller andra med uttalade omvårdnadsbehov.

Eftervård Eftervården har återfallspreventivt syfte enligt avtal mellan kommun, klient och mottagning. Sönnarslövsgården debiterar endast utnyttjade eftervårdsdrygn.

2. Placering

1. Informationsmöte erbjuds de kommuner, mottagningar och klienter som önskar träffa oss innan man fattar beslut om placering. Dock ej klienter i aktivt missbruk.
2. Mottagning och/eller klient gör en ansökan till klientens kommun om vistelse på Sönnarslövsgården.
3. Kommun, mottagning och klient samverkar med Sönnarslövsgården i uppdragets utformning.
4. Kommunen skickar beslutsdokument till Sönnarslövsgården.
5. Sönnarslövsgården arbetar utifrån kommunens uppdrag.
6. Uppdraget kan under vistelsen förändras efter samråd med uppdragsgivaren.

3. Väntelista

Stora delar av året är Sönnarslövsgårdens 10 platser belagda. Kommuner som då önskar placering ställs i kö. Väntelistan är upprättad utifrån det datum klienten blivit aktualiserad. Kontakt hålls mellan kommun, metadonmottagning och Sönnarslövsgården angående väntelistans utveckling och när plats kan bli tillgänglig.

4. Mottagande av ny klient

Samma dag klienten anländer genomförs ett välkomstsamtal. "Checklista nyinskriven klient" går genom och signeras. Genomgången kan ibland fördelas på flera tillfällen under klientens första dagar.

Checklistan förvaras i klientens akt.

Klientens uppdrag för tiden på Sönnarslövsgården belyses. Information ges om att varje klient har att ta ansvar för sitt uppdrag och att detta är en förutsätt-

ning för vistelsen. Vidare informeras om att klienternas grundhållning till varandra under tiden på Sönnarslövsgården bör vara att stötta varandra i sitt respektive arbete med uppdraget. Brandskyddet är omfattande och alla nyinskrivna klienter visas var nödutgångar, brand släckare, samlingsplats, utrymningstavlor, larm och larmtavla finns. (Brandskydd repeteras återkommande på gemensamma planeringsmöten.)

Klienten undertecknar ett godkännande angående hävning av tystnadsplikt gentemot kommun, metadonmottagning och polis samt undertecknar persedellista som en bekräftelse på den utrustning som tillhandahålls från Sönnarslövsgården.

5. Planeringsmöte

Varje morgon måndag till fredag kl 10.00, då gårdagen följs upp och dagen planeras utifrån varje klients individuella vårdplanering. Dagens händelser och samtligas uppgifter skrivs upp på whiteboard.

När nya klienter är på väg till Sönnarslövsgården, förbereds klientgruppen på detta och en diskussion förs hur man tillsammans kan underlätta för den nya klienten att lyckas med sitt uppdrag. Klientgruppen påminns om att de ska stötta varandra i sina uppdrag.

Planeringsmötet kan innehålla konfliktlösningar men vi undviker att peka ut enskilda personer och tar i stället upp sådant i enskilt stödsamtal. Däremot ger vi gärna personligt beröm och visar vår uppskattning av den enskilde i gruppen.

6. Måndagsmöte

Varje måndagsförmiddag har verksamhetschefen och bitr. verksamhetschefen ett möte med samtliga klienter där viktiga delar av Sönnarslövsgårdens behandlingsfilosofi lyfts fram: Drogfriheten i huset, betoningen på den enskildes ansvar för sitt uppdrag (istället för relationerna mellan klienterna), stämningar och beteende i gruppen på ett allmängiltigt plan för att aktivera den enskildes möjlighet till reflexion och bearbetning som följs upp i de enskilda stödsamtalen.

7. Fredagsmöte

En obligatorisk samling på eftermiddagen inför varje veckoslut, ett skonande möte där den gångna veckan går genom och planering sker för nästa.

8. Drogfrihet

Klienter som skrivs in skall påvisa rena urinprovsvär. Om klient under behandlingstiden har positiva urinprovsvär, men ej visar symtom på att vara påverkad, görs verifiering. Om även detta är positivt, utskrivs klienten i samråd med kommun och mottagning.

Om klient under behandlingstiden uppenbarligen är påverkad vare sig detta är på Sönnarslövsgården eller under ledighet, avskiljs klienten från verksamheten och från övriga klienter. Omedelbar kontakt med mottagning och kommun tas och klienten skrivs ut om missbruket skett i huset. Har missbruket skett utanför huset får klienten inte komma in förrän denne är opåverkad. Klienten kan också i detta fall skrivas ut, då efter samråd med socialförvaltning och mottagning.

Vi undersöker om missbruket spridits till andra klienter och om det finns droger kvar i huset. Klient som blivit utskriven kan vara välkommen tillbaka vid senare tillfälle efter att vi bedömt motivation och aktuellt tillstånd. Sönnarslövsgården bedömer det som särskilt allvarligt om klienten tagit in droger i huset.

Händelsen tas snarast upp i klientgruppen, vanligen vid planeringsmöte, då vi beskriver våra åtgärder och skälen därtill. Vi ger klienterna möjlighet att uttrycka tankar och känslor kring det inträffade.

9. Våld

Våldshandling mot person medför omedelbar utskrivning från Sönnarslövsgården. Vid hot om våld kan klienten skrivas ut efter en bedömning som vi gör i samråd med mottagningen.

10. Smittskydd

Smittskyddsläkarens föreskrifter skall följas.

11. Privatliv

Boenderum får ej låsas av klient. Vid ledighet låses rummet på klients begäran om det inte strider mot brandföreskrifterna.

Telefonsamtal får ringas från kontoret eller från klienttelefon placerad ute i verksamheten.

E-post och internet finns för klienterna på en särskild dator fram till kl. 23.00. Dessa redskap skall användas som en del i uppdraget eller för dataspel (ej på internet). Användandet sker under eget ansvar och datorn kan stängas ner om någon klient inte kan ta detta an-

svar.

Postgång sker via postkontor för att förhindra droginförsel. Post hämtas alltid av personal och misstänkta brev eller paket öppnas under övervakning.

12. Städning

Samtliga klienter deltar i städning av lokalerna måndag, onsdag och fredagsförmiddag. Klienten städar sitt eget rum och sköter tvätt och strykning. Klient kan utöver detta även välja andra aktiviteter i skötseln av närmiljön.

13. Ledighet

Klienternas ledigheter planeras alltid noga i samråd med klient, mottagning och kommun. En välplanerad ledighet är värdefull för våra klienter.

Inga obehagade ledigheter ges under de tre första månadernas behandling om inget annat avtalats med uppdragsgivaren. Under ledighet står Sönnarslövsgården för matersättning.

14. Avslutningsfas

Separationer ser vi som en viktig del i behandlingen på Sönnarslövsgården. En lyckad och bra genomförd separation är ett viktigt tecken på att klienten har uppnått tillräcklig mognad för att ta ansvar för ett fortsatt drogfritt liv.

Separationsprocessen aktualiseras c:a en månad före utskrivning. Därmed börjar en kognitiv och emotionell bearbetning av det ofta med visst obehag emotsedda, men samtidigt ofrånkomliga, mötet med livet utanför Sönnarslövsgården.

Separationsarbetet börjar med samtal kring praktiska saker som frågor om metadoninställningen, det framtida boendet, sysselsättningen samt planering av avslutningssamtalet med mottagning och kommun.

Därefter tar vi upp olika viktiga händelser runt vistelsen på Sönnarslövsgården samt personliga reflektioner kring detta. I separationsarbetet speglas hur vi tycker klienten utnyttjat sin inskrivningstid.

I avslutningsfasen inventeras persedellistan som klienten skrev under i inledningsfasen samt diskuterar vi med klienten den ordning som denne tänker lämna sitt rum i. I fokus är klientens egenansvar.

Slutligen går vi tillsammans genom Genomförandeplanen och gör en bedömning om klienten fullgjort sitt uppdrag.

Ett möte mellan klient, verksamhetschef och bitr. verksamhetschef tillsammans utgör sista momentet i avslutningsfasen.

15. Kost

På Sönnarslövsgården lagas husmanskost med moderna inslag som varierar över ca 6 veckor. Vegetarisk kost serveras efter önskemål.

Måltiderna är frukost, middag och kvällsmat samt fika förmiddag och eftermiddag.

Personal står för alla inköp och ansvarar för en hög kvalitet.

16. Metadon och övrig mediciner

Metadon hämtas på Tollarps apotek 1 gång/vecka. Medicinen ingår ej i avgift. Metadon utdelas 08.00 varje morgon. Dosen intas övervakat på kontoret. Personal kontrollerar att varje metadondos går till rätt klient som själv får läsa sitt namn på etiketten. Tömd flaska kastas i separat avfallskorg.

Vid metadoninställning eller när klient uttrycker behov av dosjustering, observeras klientens beteende, interaktioner och agerande som en del i beslutsunderlaget till mottagningen för fortsatt dosjustering.

Sönnarslövsgården ombesörjer blodprovstagning för att kontrollera metadonkoncentration (s.k. plasmaprov) på Centralsjukhuset i Kristianstad enligt särskild överenskommelse med respektive mottagning.

Alla eventuella förändringar som gäller klientens metadonbehandling hänvisas till patientansvarig läkare vid respektive mottagning.

Övriga mediciner uppdelas i dosett en gång per vecka av verksamhetschef och utdelas ur medicinskåp dagligen enligt ordination. Personal som utdelar ordinerad "Vidbehovsmedicin" signerar detta på särskild lista "Ordinationslista" och samma personal för dessutom in i journalen att man givit medicinen.

Efter beslut från verksamhetschef kan klienter i vissa

fall själva ta ansvar för förvaring och intag av medicin.

17. Övervakade urinprov

Rena urinprov före ankomst till Sönnarslövsgården krävs om annat ej avtalats mellan mottagning och Sönnarslövsgården.

Övervakade urinprov lämnas två gånger/vecka om det inte finns en annan överenskommelse med mottagningen. Urinproven lämnas senast kl 12.00. Urinprov lämnas dessutom vid återkomst efter ledighet. Om vi misstänker att provet trots allt är manipulerat (t.ex. påfallande lite urin eller väldigt ljus urin) kan vi begära förnyade prover från klienten.

Proven skickas per post för labbanalys. Proven förpackas i behållare bestående av innerrör och ett ytterrör, märkta med klientens namn/patientkod och födelse-data. Detta enligt respektive mottagnings rutiner.

18. Stödsamtal

I stödsamtalet fokuseras på klientens beteende, attityd, kognition och de förändringar som vi och klienten observerar i förhållande till det uppdrag som klienten har för sin behandling på Sönnarslöv. Detta innebär att djuplodande psykologiska tolkningar undviks liksom orsakssamband i det förflutna. Istället inriktas samtalen på "här-och-nu situationen" och de val klienten har att fundera över i relation till sitt uppdrag.

Varje stödsamtal inleds med en avstämning av anteckningarna från föregående stödsamtal.

19. Aktiviteter och resor

I anslutning till huset ges tillfälle till promenader i mycket vacker natur, bastu och solarium.

Två dagar i veckan sker resor till Kristianstad. Ena tillfället används för fritidsaktiviteter (bad, bowling, etc), andra tillfället används för klienternas egna ärenden.

Klockslagen för resor bestäms på morgonens planeringsmöte. Hur klienten hanterar dessa tillfällen, speglar vi i de enskilda stödsamtalen och vid planeringsmötet. Aktiviteter sker tillsammans med personal då klientens förmåga till ansvar för sig själv och sin vårdplanering bedöms som för svag.

Övriga resor i närområdet (affär, bank, post etc.) samordnas för att hålla nere kostnader och därmed vårdavgift. Sådana resor görs två dagar i veckan.

20. Återfallsprevention

Tillsammans med klienten görs en noggrann kartläggning av tidigare återfall med avseende på tidpunkt, situation och omständighet för att skapa en bild av dennes personliga varningssignaler.

Klientens varningssignaler lyfts sedan fram i stödsamtalen och klienten görs uppmärksam på sitt eget ansvar i varje situation, för att själv lära sig avstyra återfall i olika risksituationer, t.ex. i sitt val av umgänge. I diskussionen tydliggörs också att olika känslotillstånd eller yttre omständigheter visserligen kan vara nog så besvärliga, men att klienten måste ta ett beslut att vara drogfri oavsett hur man mår eller vilka de yttre omständigheterna än är, om man vill kunna vara kvar i metadonprogrammet och ha bästa möjliga förutsättningar att mogna i sin personlighetsutveckling.

Valet att återfalla eller hålla sig drogfri är alltid klientens.

Efter diskussion med klienten förmedlas Sönnarslövsgårdens bedömning vad gäller återfallsrisk, till uppdragsgivare och metadonmottagning.

21. Föräldraansvar

På Sönnarslövsgården kan klienten stödjas i sin föräldraroll. Barn till klienter kan göra kostnadsfria besök på Sönnarslövsgården efter bedömning av verksamhetschef. Barn får vistas på Sönnarslövsgården med sin förälder maximalt tre dygn per besök.

22. Parrelationer

Sönnarslövsgården tar emot par.

Innan inskrivning sker, skall båda skriftligen godkänna de särskilda villkor som är förenat med en gemensam behandlingstid på Sönnarslövsgården.

Dessa villkor är:

Först och främst ska fokus ligga på det egna behandlingsuppdraget. Båda har dessutom som ett särskilt uppdrag att stötta den andre i dennes uppdrag.

Var 14:e dag har paret ett gemensamt stödsamtal då dessa villkor följs upp. Samtalet är 40 minuter.

De enskilda stödsamtalen är för dessa klienter 50 minuter/vecka. Detta för att ackumulera tid till parsamtalet utan att det kräver mer resurser/kostnader.

För att understryka att det egna uppdraget är i fokus, har paret separata rum.

Om paret har skrivits in vid olika tidpunkter och ovan nämnda villkor ej efterlevs under behandlingstiden, är det i första hand den sist inskrivne klienten som får avbryta sin behandling.

23. Uppföljnings- avslutningssamtal

Vid inskrivning av klient, informeras socialtjänsten om att Sönnarslövsgården önskar ha uppföljningssamtal med socialtjänsten under behandlingstiden. När socialtjänsten bestämt tidpunkt för uppföljningssamtal, bjuder Sönnarslövsgården också in i metadonmottagningen till detta möte (om inte socialtjänsten gjort detta själva). Socialsekreterare och kontaktperson från mottagning besöker då klienten på Sönnarslövsgården för information och fortsatt planering.

Sönnarslövsgårdens kontaktperson ansvarar för att dagordning finns för uppföljningssamtalet. Dagordningen innehåller alltid en nulägesbeskrivning av hur arbetet på Sönnarslövsgården fortskrider för aktuell klient och en punkt om den framtida planeringen. Uppföljningssamtalet dokumenteras i ett protokoll ("Protokoll från uppföljningssamtal") som skickas till socialtjänsten och metadonmottagningen. Protokollet utgör ett av underlagen för slutrapporten.

Avslutningssamtal med kommun och mottagning görs på Sönnarslövsgården eller per telefon. Under avslutningssamtalet fastläggs och beslutas planeringen inför utskrivningen.

24. Skriftlig rapport vid utskrivning

Snarast efter utskrivning från Sönnarslövsgården skickar verksamhetschef en Slutrapport till kommun och mottagning.

Klienten erbjuds att läsa rapporten som är en utvärdering av vistelsen.

25. ADL-träning

Tidspassning, personlig hygien, städ-, tvätt- och klädvård kan vara ett problem för klienterna, inte minst de med diagnoser som ADHD. Vi hjälper till att skapa ramar och rutiner så att klienten bättre kan hantera dessa svårigheter.

26. Arbetsträning

Trädgårdsarbete, målning, renovering, snickeri och hushållsarbete är de huvudsakliga möjligheterna. Arbetsträning sker alltid enligt särskilt schema som läggs upp i samråd med klienten.

27. Stöd till extern sysselsättning

Kompletterande skolgång, kurser eller praktikarbete kan vara aktuellt för en del klienter. Vi kan bistå med kontakt och planering för sysselsättning utanför Sönnarslövsgården.

28. Fobiträning

Drogrelaterad fobi och hur den skall hanteras planeras i samråd med klienten. Detta arbete sker alltid under kontinuerlig handledning.

29. Bedömning av psykiskt tillstånd

Vi kan bistå med bedömning av klients psykiska tillstånd under drogfrihet.

30. Extern psykoterapi

Sönnarslövsgården har upparbetad kontakt för extern psykoterapibehandling av legitimerad terapeut.

31. Anhörigbesök

Sönnarslövsgården tar gärna emot drogfria anhöriga och vänner till klienten. Lämplighet och varaktighet av varje besök bedöms av oss med hänsyn till aktuell klientsammansättning och rådande boendeklimat. Besökaren betalar en avgift.

32. Anskaffning av eget boende

Efter särskild överenskommelse med kommunen kan vi bistå med denna service vid utflyttning från Sönnarslövsgården. Vi vidtar nödvändiga arrangemang gällande metadonhantering.

33. Husdjur

Klient får ta med egna husdjur till Sönnarslövsgården. Klienten betalar själv mat- och veterinärkostnader. Även andra merkostnader som husdjur medför genom ökat slitage och extra behov av städning betalas av klienten själv. Nyanskaffning av husdjur under vistelsen på Sönnarslövsgården godkännes ej.